

Питання
для підготовки до іспиту з дисципліни «Філософія»
для вступу в аспірантуру у 2021 році

1. Особливості філософського знання. Матеріалізм та ідеалізм.
2. Міфологія та релігія як дораціональні світоглядні форми.
3. Світогляд як духовно-практичне освоєння світу людиною.
4. Функції філософії.
5. Філософія і наука.
6. Соціально-культурні та історичні передумови виникнення філософії.
7. Філософські школи Стародавньої Індії.
8. Суспільний прогрес: сутність, критерії.
9. Філософська система Платона.
10. Філософські школи еллінізму (стоїцизм, епікуреїзм, скептицизм).
11. Антропологічні аспекти давньогрецької філософії.
12. Філософія і мистецтво.
13. Полеміка навколо універсалій в філософії Середньовіччя. Реалізм, номіналізм.
14. Філософія європейського Просвітництва.
15. Проблема методів пізнання у філософії Нового часу.
16. Філософія Відродження.
17. Німецька класична філософія та її місце в історії розвитку світової філософської думки.
18. Філософські погляди І. Канта.
19. Філософська концепція Г. Гегеля.
20. Актуальні філософські проблеми біології.
21. Творчість як предмет філософського аналізу.
22. Основні етапи розвитку української філософської думки.
23. Суспільна свідомість, її структура і роль у суспільстві.
24. Психоаналітична філософія З. Фрейда. Свідоме і несвідоме в соціокультурному розвитку людини.
25. Поняття субстанції в філософії. Субстанція в інтерпретації різних філософських систем.
27. Категорія буття, її зміст і специфіка.
28. Наука і техніка у сучасному світі.
29. Діалектика як філософське вчення про закономірності та універсальні зв'язки і розвиток. Історичні типи діалектики.
30. Основні форми суспільної свідомості: зміст, взаємодія, еволюція.
31. Відображення як генетична передумова свідомості. Свідомість як вища форма відображення дійсності.
32. Категорія матерії в філософії. Атрибути матерії.
33. Глобальні проблеми людства: зміст та характеристика.
34. Суспільство як система. Зміст сфер суспільного життя.
35. Соціальна філософія: предмет, зміст, функції.
36. Специфіка наукового пізнання.

37. Концепція істини (абсолютна, відносна, об'єктивна істина).
Конкретність істини.
38. Практика як основа життєдіяльності людини. Структура практики.
39. Основні форми наукового знання.
40. Поняття, види, суспільно-історичний зміст пізнання.
41. Пізнання світу людиною. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
42. Формаційний і цивілізаційний підходи до суспільного розвитку.
43. Людина як предмет філософії. Єдність біологічного і соціального в людині.
44. Людина в світі культури.
45. Філософія Г.С. Сковороди.
46. Сцієнтизм – впливовий напрям сучасної некласичної філософії.
47. Культура і цивілізація.
48. Соціальне прогнозування і передбачення майбутнього.
49. Категорії діалектики: причина і наслідок. Принцип детермінізму.
50. Філософія у системі культури.
51. Поняття науки та її функції.
52. Культура як предмет філософського аналізу.
53. Історичний процес як предмет філософського осмислення.
54. Конфуціанство та даосизм – основні течії старокитайської філософії.
55. Методи наукового пізнання.
56. Структура філософського знання.
57. Взаємозв'язок кількісних та якісних змін.
58. Категорії діалектики: випадковість і необхідність, можливість і дійсність.
59. Простір і час як всезагальні форми існування матерії.
60. Природа і суспільство: філософський аспект.
61. Вчення про буття в античній філософії.
62. Суспільство і природа. Глобальна екологічна проблема і шляхи її розв'язання.
63. Категорії діалектики: зміст і форма. Структурна упорядкованість буття.
64. Проблема руху в філософії. Основні форми руху та їх взаємозв'язок.
65. Поняття способу виробництва. Взаємозв'язок продуктивних сил і виробничих відносин.
66. Категорії діалектики: загальне і одиночне, явище і сутність.
67. Вчення В.І. Вернадського про ноосферу та його значення для сучасного екологічного мислення.
68. Діалектика та метафізика як методи філософствування.
69. Діяльність як специфічна форма відношення людини до світу. Види діяльності.
70. Єдність чуттєвого та раціонального у пізнанні.
71. Цінності та їх роль у житті людини.
72. Особа і суспільство. Свобода і необхідність у житті людини.
73. Філософія екзистенціалізму: зміст, характеристика, видатні постаті.